

Paaskerk Amstelveen

Omgeving van het monument

datum	26-8-2026
kenmerk	2821

aan	BCK Augustinus B.V.
t.a.v.	Stijn van Enckevort
adres	2e Daalsedijk 6a 3551 EJ Utrecht

The Missing Link

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave 2
INLEIDING 3
Leeswijzer 3
1 Plannen ontwikkeling en ontwerp 5
1.1 Huidige situatie 5
1.2 Toekomstplannen 7
1.3 Schetsontwerp 8
2 Cultuurhistorische analyse 12
2.1 Redengevende omschrijving 12
2.2 Asbeck en de ontwerpprincipes van Le Corbusier 16
2.3 Landschappelijk ontwerp van de wijk ‘Keizer Karelpark’ 16
2.3.1 Ontwerpvisie Keizer Karelpark 17
2.3.2 Het Augustinuspark 19
2.4 Kerken in parkachtige setting: Paaskerk als voorbeeld 22
3 Kernkwaliteiten 28
4 Ruimtelijke Uitgangspunten 31
5 Conclusie 34
Bronnenlijst 36

Colofon

Auteurs: M. van Niekerk, H. Masselink-Duits, A. Rooseboom
Datum: 26-08-2026

Versie: 2.0

© The Missing Link, 2026
2e Daalsedijk 6a
3551 EJ Utrecht
www.themissinglink.nl

INLEIDING

De omgeving van het monument is onder de nieuwe omgevingswet van belang als factor waar rekening mee gehouden dient te worden. Bij planontwikkeling in de omgeving van een monument moet daarom de impact op deze omgeving in beeld gebracht worden.

De Omgevingswet (artikel 5.130 Bkl) schrijft voor dat monumenten niet mogen worden beschadigd of ontsierd door activiteiten in de omgeving. De omgeving van een monument verwijst naar de directe ruimtelijke context van dat monument. Het gaat dan om de visuele, functionele en ruimtelijke relaties tussen monument en omgeving.

Omdat de meesten gemeenten nog niet hebben vastgelegd wat precies verstaan wordt onder de omgeving van het monument in het tijdelijke omgevingsplan is het aan de initiatiefnemer om deze relatie te onderzoeken en te onderbouwen tot hoe ver de omgeving van het monument reikt en op welke wijze er rekening mee wordt gehouden bij planontwikkeling.

Voor de planontwikkeling in de omgeving van de rijksmonumentale Paaskerk te Amstelveen is The Missing Link door de ontwikkelaar BCK Augustinus B.V. gevraagd om de impact van de voorgenomen ontwikkelingen op de omgeving van het rijksmonument te onderzoeken.

LEESWIJZER

Deze notitie is opgebouwd uit vijf hoofdstukken:

Hoofdstuk 1 beschrijft de huidige situatie van het plangebied en de toekomstige plannen voor ontwikkeling, welke de aanleiding zijn voor deze notitie. Hier wordt aandacht besteed aan de ontwerpplannen om de context van de opgave te schetsen.

Hoofdstuk 2 omvat een analyse van beschikbare cultuurhistorische documenten om de cultuurhistorische waarden van het monument en de omgeving in kaart te brengen.

Hoofdstuk 3 beschrijft de cultuurhistorische kernkwaliteiten, welke onder andere te herleiden zijn uit de redengevende omschrijving van het monument.

Hoofdstuk 4 beschrijft de ruimtelijke uitgangspunten: waar moet rekening mee gehouden worden bij de planontwikkeling om de kernkwaliteiten en de omgeving van het monument voldoende te waarborgen.

Hoofdstuk 5 beschrijft de verwachtte impact van de voorgenomen ontwikkeling op de omgeving van de Paaskerk.

De Paaskerk aanzicht westgevel foto The Missing Link 4 juni 2026.

1 PLANNEN ONTWIKKELING EN ONTWERP

In dit hoofdstuk wordt het bestaande schetsontwerp van de architect voor de voorgenomen ontwikkelingen in de omgeving van de Paaskerk uitgelicht. We lichten hiervoor de huidige situatie, toekomstplannen en het schetsontwerp toe. Deze informatie biedt inzicht in de impact van de voorgenomen ontwikkeling op de omgeving van het rijksmonument.

Context plangebied Amstelveen, bron: Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026.

1.1 Huidige situatie

- Het Augustinuspark heeft een vijfhoekige vorm, met een kleine hap eruit in het noordwesten. De Paaskerk ligt als een eiland in het midden van het park, met ten oosten gras en ten westen een vijver waar de kerk half ingebouwd staat.
- Het park wordt begrensd door galerijflats. Het verschilt per flat in welke richting deze georiënteerd zijn. Een aantal flats beschikken over doorzichten en voetgangersdoorgangen op het maaiveld.
- Ten noorden van de Paaskerk ligt een klein (verhard) winkelcentrum (laagbouw), die open georiënteerd ligt richting de kerk. Deze indeling is origineel (op de foto's uit de jaren '60 zie je het winkelcentrum al liggen).
- Ten westen van de Paaskerk (aan de overkant van het water) stond vroeger een school (laagbouw). Deze is ooit verplaatst naar de overkant van de autoweg ten

noorden van het park. Tegenwoordig is dit stuk onderdeel van het park, met een grasveld en bomen.

- Qua infrastructuur is de bereikbaarheid geregeld via een beperkt aantal inprikkers voor autoverkeer.
- Tijdens het locatiebezoek 4 juni 2026 werd duidelijk dat de eilandwerking van het het monument in het park zeer beleefbaar is. De stedenbouwkundige opzet van het park, de kerk en de galerijflats is nog herkenbaar. De kerk is zeer fraai gesitueerd in het park. De galerijflats omarmen de grote groene grasvelden, waar de kerk met de vijver het middelpunt van vormt. Door de grote bomen en bossages is er niet vanuit alle hoeken van het Augustinuspark zicht op de kerk. De omvang van het Augustinuspark is imponerend.

Foto's locatiebezoek 4 juni 2026, van de omgeving van het rijksmonument met zichtlijnen richting de Paaskerk, 2026, The Missing Link.

Context plangebied Amstelveen, bron: Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026, SVP.

1.2 Toekomstplannen

- Op de plek van het winkelcentrum komt hoogbouw met appartementen. De hoogbouw houdt vergelijkbare contouren als het winkelcentrum aan qua plattegrond, maar wordt hoger uitgevoerd dan de huidige bebouwing.
- Op het westergrasveld wordt een nieuw programma voor het park verkend, een medisch centrum, IKC en zorgcomplex. Mocht hier bebouwing komen wordt het park hierdoor verkleind.
- Wens is om het verharde plein van het voormalige winkelcentrum te vergroenen en de kwaliteit van het park te vergroten.
- Het is de ambitie van de gemeente Amstelveen om de leefbaarheid van de voormalige winkelstrip te vergroten. Het is nu verloerderd.

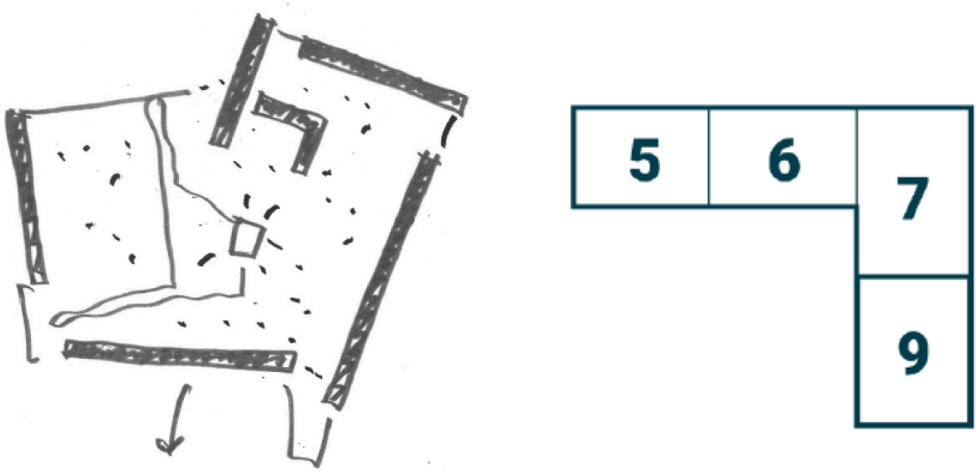
Situatie Paaskerk in omgeving met omringende galerijflats en de nieuwe optopping ingetekend. Bron: Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026, SVP.

1.3 Schetsontwerp

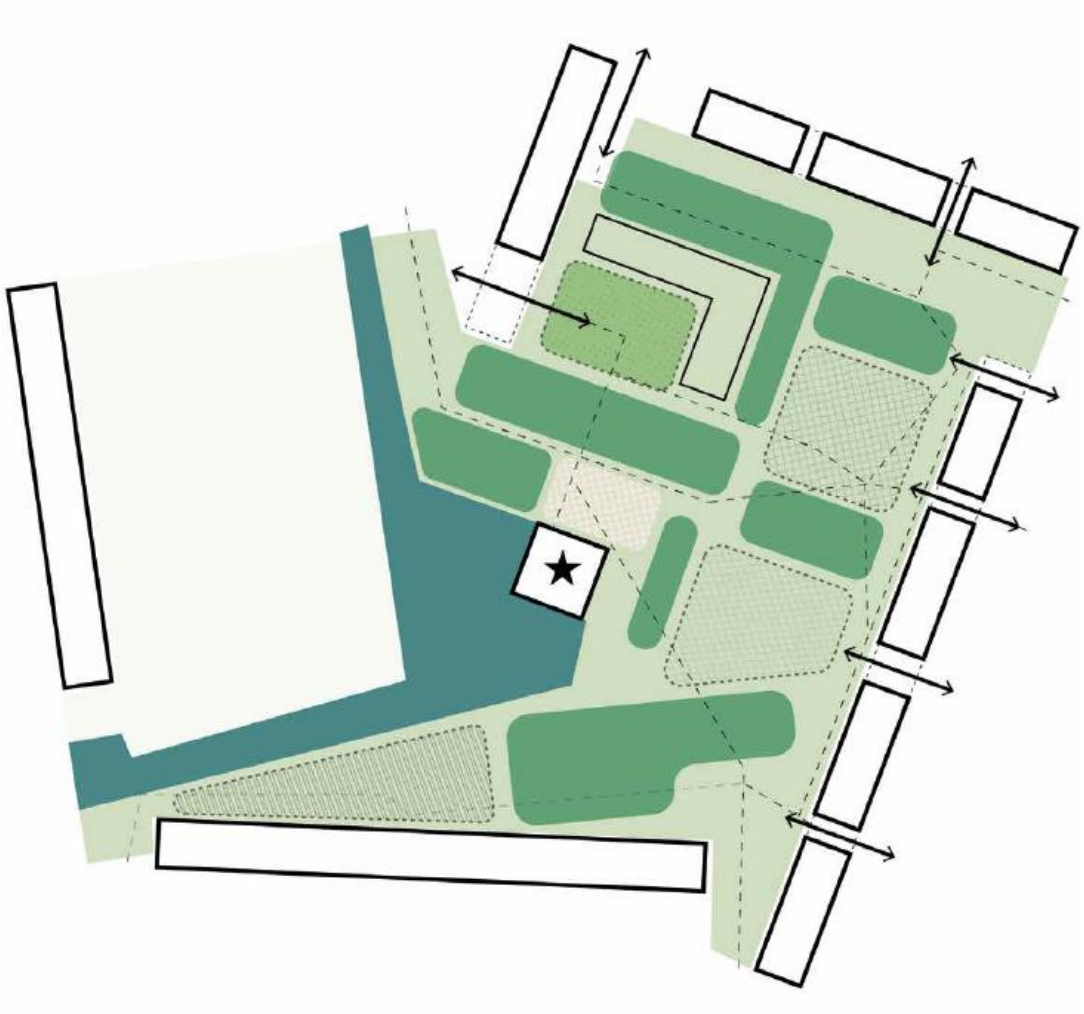
Het schetsontwerp laat verlaagde parkeerplaatsen zien aan de achterzijde, om het parklandschap te behouden. Het plein van het winkelcentrum wordt volledig vergroend en vormt dan een integraal onderdeel van het omliggende park. Dit park functioneert als een natuurlijke rand, waarin de bebouwing met een zorgvuldige opbouw richting het groen meebeweegt. Het idee is om het park rondom het nieuwe blok te laten stromen. Voor het Augustinuspark wordt er gedacht in verschillende groene kamers binnen het groen. Tot slot wordt er vergroening in de plint voorgesteld met hier en daar open doorzichten. De overgang naar het maaiveld wordt hiermee verzacht.

Schetsontwerp SVP optopping nieuwbouw, bron: Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026, SVP

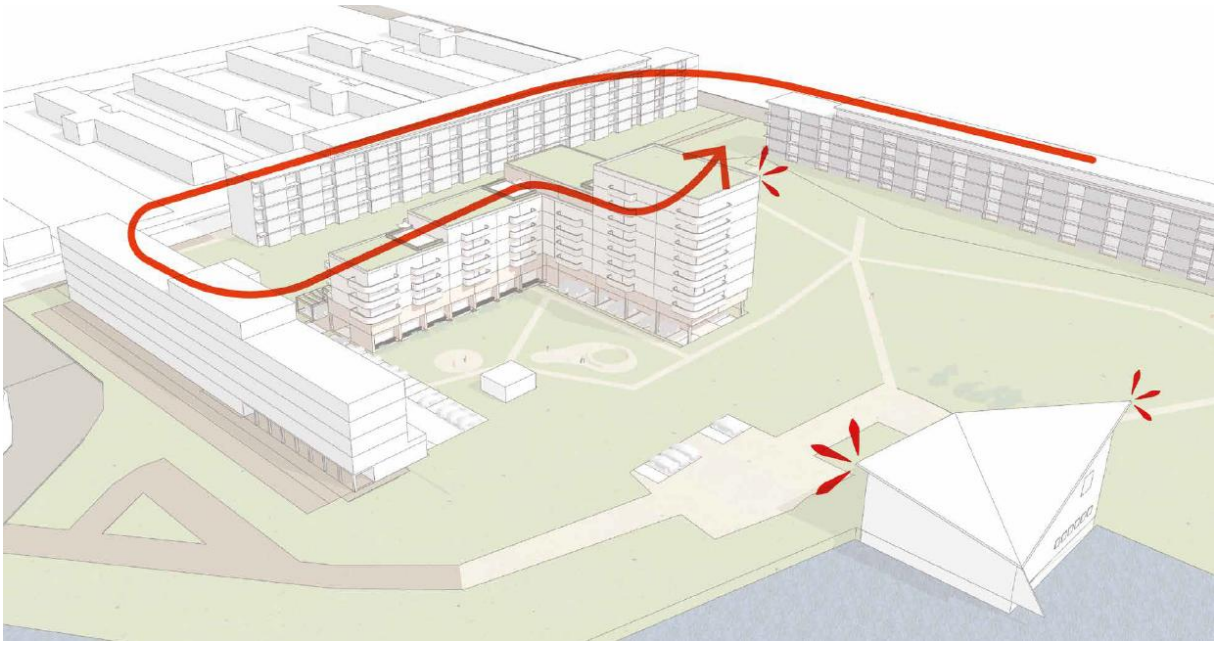
Schets relatie omgeving en weergave hoogte volumes nieuwbouw. Bron: Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026, SVP

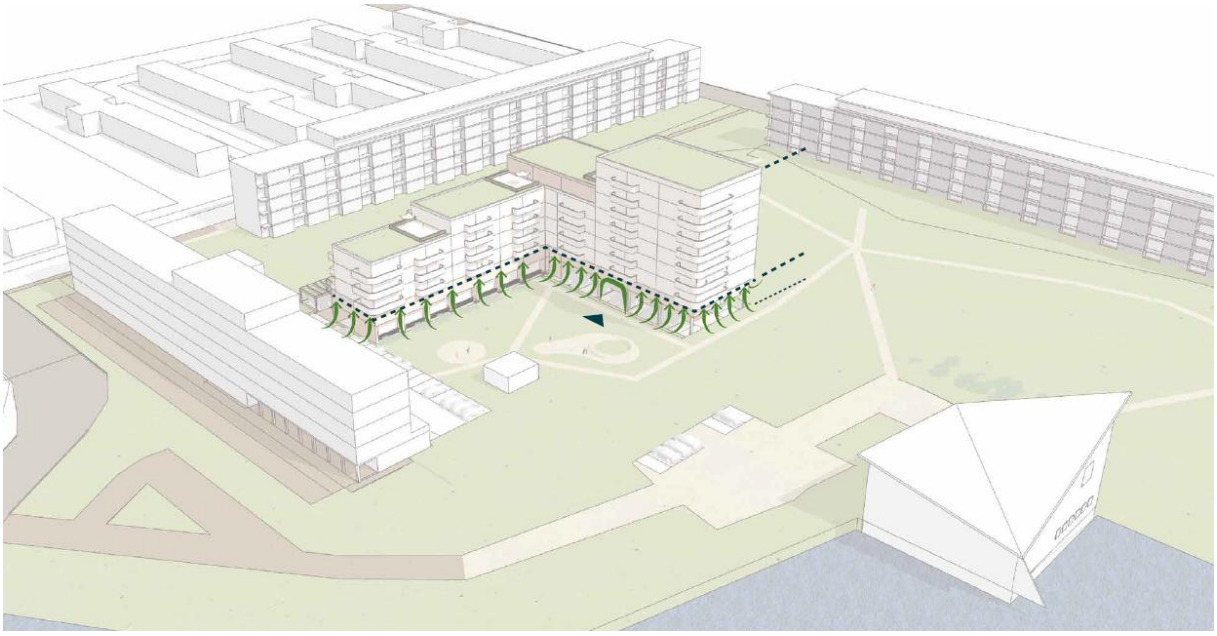
Schetsontwerp ter indicatie van de beleving van het Augustinuspark in groene ‘kamers’. Bron: Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026, SVP

Doorsnede met de groene plint in relatie tot de Paaskerk. Bron: Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026, SVP

Schetsontwerp met park als onderdeel van de rand. Bron: Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026, SVP

Schetsontwerp aansluiting maaiveld, vergroening in de plint om het gebouw te laten ‘landen’ in het park. Bron: Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026, SVP

2 CULTUURHISTORISCHE ANALYSE

Dit hoofdstuk omvat een analyse van beschikbare cultuurhistorische documenten om de erfgoedwaarden van het monument en de omgeving in kaart te brengen.

Onderdeel hiervan is de volledige redengevende omschrijving en een verdieping op de ontwerpprincipes van Le Corbusier. Daarnaast wordt de Paaskerk in de context van Amstelveense kerken en de stedenbouwkundige visie van Amstelveen beschouwd.

2.1 Redengevende omschrijving

Monumentenregister[1]
Amstelveen - Augustinuspark 1 – Paaskerk
Monumentnummer: 532146
Bouwperiode: 1861-1963

Hieronder volgt de redengevende omschrijving, direct overgenomen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.[2]

De Paaskerk is markant gesitueerd in een vijver te midden van een groenzone van het Amstelveense Augustinuspark. Het opvallende witte gebouw zonder toren en met zwevend schaaldak is geïnspireerd op het werk van de Zwitsers/Franse architect Le Corbusier. De stedenbouwkundige situering van de kerk is kenmerkend voor de vernieuwende gedachte over de positie van protestantse wijkgemeenten in grootschalige stadsuitbreidingen, waarbij de ligging in groen belangrijk werd gevonden. De kerk was destijds gebouwd als hervormde wijkkerk en maakt tegenwoordig deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). In de wand bij het liturgisch centrum bevindt zich een abstract, kleurrijk glas-in-loodvenster.

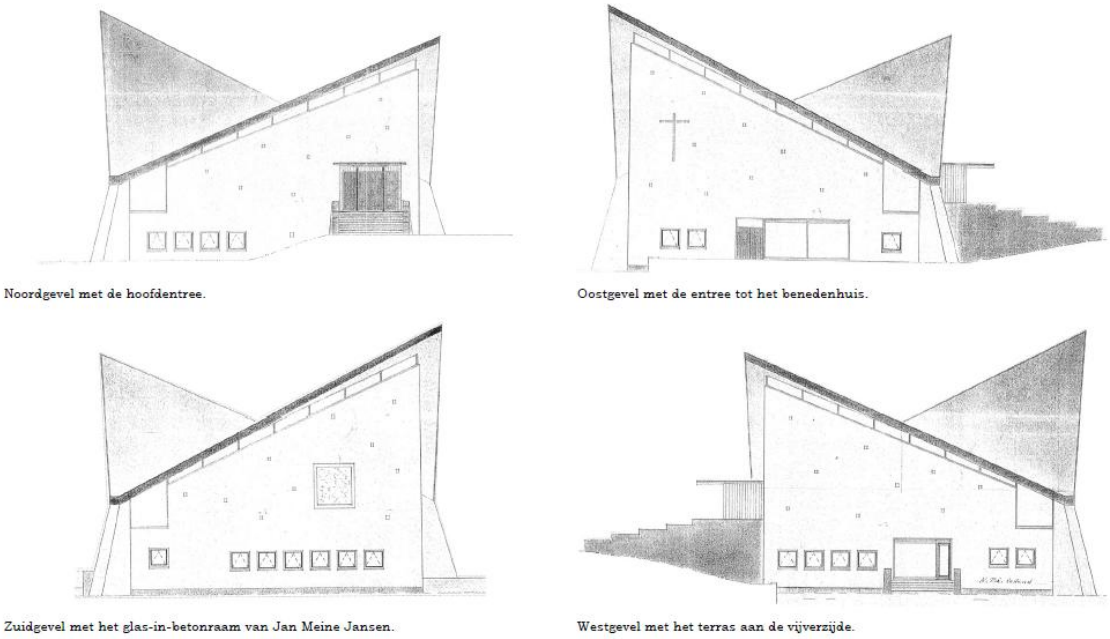
Geschiedenis
In 1999 gingen de gemeenten van de Hervormde Paaskerk en de Gereformeerde Adventkerk samen en kwam de Samen-op-Weggemeente Paas-Adventkerk tot stand, thans PKN. Op 27 mei 2012 heft een volgende fusie plaatsgevonden. Fusiepartners waren de Dorpskerk-, Handwegkerk- en de Paaskerkgemeente waarmee de Protestantse Wijkgemeente Amstelveen Zuid werd gevormd.

Omschrijving
Stedenbouwkundige situering
De kerk is vrij gelegen in het Augustinuspark. Aan de zuid- en westzijde ligt het gebouw half in de grote vijverpartij van het park. De groenaanleg is rond de omgeving van belang vijver en de kerk gegroepeerd, waardoor de kerk als een symbolisch eiland in de zee van rondom staande flatgebouwen ligt.

[1] Monumentenregister (532146), Paaskerk Augustinuspark 1, Amstelveen. https://kennis.cultureelerfgoed.nl/index.php/Monumenten/532146#introductie
[2] Redengevende omschrijving van de Paaskerk van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, bron: https://kennis.cultureelerfgoed.nl/index.php/Monumenten/532146

Exterieur

Kerk op vierkante plattegrond met een houten schaaldak met een opvallende gewelfde vorm, bestaande uit een combinatie van een parabool en een hyperbool, met twee hoge en twee lage hoeken.

Noordgevel met de hoofdentree.

Oostgevel met de entree tot het benedenhuis.

Zuidgevel met het glas-in-betonraam van Jan Meine Jansen.

Westgevel met het terras aan de vijverzijde.

Ontwerptekeningen van de verschillende gevels van de Paaskerk, tekeningen van Ir. J.B. baron van Asbeck (1963).

Noordgevel

In deze nagenoeg gesloten gevel bevindt zich de hoofdtoegang tot de kerkzaal, die bereikbaar is via een luie buitentrap met hellingbaan; deze komt uit op een buitengeplaatst toegangsportaal. Onder dit portaal bevindt zich een berging, die aan de buitenzijde niet zichtbaar is; wel zijn hier vier vierkante ramen van de hobbyruimte in het souterrain aanwezig. Aan de gevel is een klokkenspel aangebracht. Tussen het dak en de bovenzijde van het metselwerk bevindt zich een glasstrook.

Oostgevel

Behoudens de glasstrook langs het dak is de gevel van de kerkzaal nagenoeg gesloten uitgevoerd. De hoofdtoegang tot het souterrain is excentrisch; alleen in het souterrain zijn vensters aangebracht voor de aldaar aanwezige ruimten. Aan de rechterzijde bevindt zich één van de steunberen met aangrenzend een groot raam ten behoeve van de kerkzaal, terwijl aan de linkerzijde een groot kruis tegen de gevel is aangebracht.

Zuidgevel

Deze gevel grenst volledig aan het water. De kerkzaal bezit naast de rondgaande glasstrook hier wel twee grote buitenvensters. Eén daarvan is geplaatst naast de links aanwezige steunbeer; een sierraam met gekleurd glas gevat in betonnen roeden is excentrisch in de gevel geplaatst en markeert de plaats van het liturgisch centrum.

Westgevel

Behoudens het raam bij de steunbeer en de glasstrook langs het dak, is ook hier de gevel van de kerkzaal nagenoeg gesloten. De toegang tot het souterrain is excentrisch

aangebracht. Ook hier zijn ten behoeve van de benedenruimten vensters aangebracht en een (secundaire) toegang met terras. Aan de rechterzijde bevindt zich één van beide steunberen met aangrenzend een groot raam ten behoeve van de kerkzaal. Naast het glas-in-betonraam in de zuidgevel heeft de kerkzaal aan alle zijden kleine vensters met gekleurd glas.

Gebouw: constructietechniek

Bijzondere dakconstructie; schaaldak. Het schaaldak rust op twee betonnen steunberen, muren zijn niet-dragend. De gevels zijn opgetrokken in baksteen, vertind, en in gebroken wit gekeimd. De schoorsteen is gemetseld in een antracietkleurige baksteen.

12

kerkenpaspoort **Paaskerk**

naam	**Paaskerk**
adres	**Augustinuspark 1, Amstelveen**
bouwjaar	**1962**
architect	**J.B. van Asbeck**
bouwstijl	**Modernisme**
oppervlakte	**889 m²**
soort eigenaar	**Kerkgenootschap**
functie	**Religieus**
monumentale status	**Rijksmonument**

De Paaskerk stond in 2013 op de lijst van het Nederlandse Beschermingsprogramma Wederopbouw 1959-1965 en is in 2014 op de rijksmonumentenlijst geplaatst.
De kerk is ontwerpen door architect J.B.van Asbeck, die hierbij geïnspireerd werd door de kapel in Ronchamp van Le Corbusier. De Paaskerk is een verdiepingskerk met de kerkzaal boven. Daarboven is het schaaldak met de vorm van een hyperbolische paraboloïde. Er is geen klokkentoren, maar de kerk heeft wel een carillon naast de ingang in de noordgevel. Het grondvlak is een vierkant, twee van de vier muren staan in het water. De Paaskerk heeft 2 ingangen. Eén boven, die direct toegang geeft tot de kerkzaal. En één beneden, die toegang geeft tot de benedenruimte en via trap en lift tot de kerkzaal boven.

De vrijstaande Paaskerk is stedenbouwkundig fraai gepositioneerd in het Augustinuspark, en is van een relatief grote afstand alzijdig zichtbaar, waardoor de bijzondere vormgeving van het kerkgebouw goed tot zijn recht komt. De bijzondere waarden van dit kerkgebouw zijn, naast de maatschappelijke functie, gelegen in de beeldbepalende ligging in het hart van het Keizer Karelpark, in een parkachtige setting, en tevens in de zeldzaamheidswaarde van de bijzondere architectuur. Het interieur van de kerkzaal is op onderdelen oorspronkelijk. De overige nevenruimtes zijn als gevolg van verschillende renovaties niet meer oorspronkelijk.

kerk
pastorie
entree tot kerk/ pastorie

Kerkenpaspoort Paaskerk zoals opgenomen in de Kerkenvisie van de gemeente Amstelveen (2021).

Interieur: indeling

De kerk is een zogenaamde verdiepingskerk; in het souterrain zijn de nevenruimtes ondergebracht, de kerkzaal bevindt zich op de eerste verdieping. Via de entree van de benedenverdieping komt men in een centrale hal, die zich over vrijwel de gehele lengte van het gebouw uitstrekt, met een rap naar de kerkzaal. Achter de hal bevindt zich de spreekkamer van de dominee met een uitgang naar het terras aan het water. Aan de linkerkant van de centrale hal bevinden zich de jeugdkerkruimte met podium, aan de rechterzijde de consistoriekamer, vergaderruimtes, toiletblok en technische ruimtes.
De ruime vierkante kerkzaal (21,5 m2) heeft een met drie treden opgehoogd podium dat als liturgisch centrum fungeert. Het glas-in betonraam bevindt zich in de wand achter het liturgisch centrum. Als gevolg van de kapconstructie hebben de wanden van de kerkzaal en bijzondere vorm. De ruimte wordt door de fraaie houten hyppar-schaalconstructie diagonaal geaccentueerd. Dit effect wordt nog verstrekt door de glasopeningen in de hoeken en de daardoor zichtbare schoren, die de dakconstructie dragen. Ook de voor

kerken uit deze periode karakteristieke glasstrook tussen het dak en de wanden draagt daaraan bij. Van het oorspronkelijk kerkmeubilair, ontworpen door N.V. 's Gravenhaagse Meubelfabriek te Den Haag, rest nog de in hout, glas en staal uitgevoerde preekstoel en het massieve natuurstenen doopvont, plus enkele banken.

Interieur: techniek en materialen
Vloer kerkzaal: grindtegels. Wanden: wit pleisterwerk. Plafond kerkzaal: Californian redwood.

Kunstwerken/orgels/gedenktekens/meubels die onderdeel zijn van het monument
nr. 1. Materiaal/techniek: glas-in-beton venster. Locatie (in/aan het beschermde monument): in de wand achter het podium (aandachtswand). Kunstenaar: Jan Meine Jansen (1908-1994) uit Driebergen. Voorstelling: twee kruisen, die omringd worden door geel, oranje en rood gekleurde vlammen: een verwijzing naar Goede Vrijdag en Pinksteren. Datering 1963

Waardering

Cultuurhistorische waarde
Het kerkgebouw voorziet zowel in een grote kerkzaal op de verdieping als een kleinere kerkzaal voor de jeugd en diverse nevenruimtes in het souterrain. Deze indeling komt voort uit de naoorlogse ontwikkelingen binnen de protestantse kerk waarbij het kerkgebouw niet alleen meer de plaats was waar op zondagochtend samengekomen werd maar het gebouw een centrale plek in het leven in de wijk kreeg waarbij er gedurende de hele week activiteiten in het kerkgebouw plaatsvonden. De kerk is een goed voorbeeld van een verdiepingskerk, een vernieuwend gebouwtype dat met name in de protestantse kerkbouw na de Tweede Wereldoorlog toegepast werd.

Architectuur- en kunsthistorische waarde
Uit architectuurhistorisch oogpunt is de kerk van belang vanwege de toepassing van een schaaldak – een hyperbolische paraboloïde – dat gezien kan worden als vernieuwend binnen de eigentijdse Nederlandse architectuur. De kerk vormt een hoogtepunt in het oeuvre van architect Van Asbeck. De hoge kwaliteit van het ontwerp vertaalt zich in de hoofdvorm van het gebouw met de zeer bijzondere en kenmerkende dakvorm die geïnspireerd is op het werk van de architect Le Corbusier. Ook de uitvoering en de zorgvuldige detaillering van de gevels verwijst naar dit werk. Daarnaast ontleent de kerk esthetische kwaliteit aan de fraaie wijze waarop de architect de kerk in de groene omgeving gepositioneerd heeft. Het bijzondere glas-in-beton raam van kunstenaar J. Meine Jansen met een voorstelling die verwijst naar Goede Vrijdag en Pinksteren, vertegenwoordigt kunsthistorische waarde.

Situationele en ensemblewaarde
De kerk ligt vrijstaand in de kern van het Augustinuspark. Door deze vrije, fraaie ligging is het kerkgebouw bepalend voor het aanzien en de beleving van het park. Bovendien is de kerk een landmark in de omringende wijk Keizer Karelpark.

Gaafheid en herkenbaarheid
Het exterieur van de kerk is in gave staat behouden. De hoofdopzet van de kerk is nog gaaf; boven kerkzaal en beneden nevenruimtes. De afzonderlijke ruimtes zijn nog steeds als zodanig herkenbaar. De hoofdconstructie met het bijzondere schaaldak is gaaf

bewaard. Het kerkgebouw is als zodanig nog steeds herkenbaar en functioneert nog steeds als protestantse kerk. Zowel de stedenbouwkundige aanleg als de groenaanleg van het omringende Augustinuspark verkeren grotendeels in gave toestand.

2.2 Asbeck en de ontwerpprincipes van Le Corbusier

Het markante ontwerp van de Paaskerk van architect J.B. baron van Asbeck is direct geïnspireerd op de beroemde kapel Notre-dame du haut in Le Ronchamp van architect Le Corbusier.[3] Le Corbusier stond bekend om zijn vijf ontwerpprincipes:

1. Les pilotis: de kern van het gebouw staat op zuilen, vrij van de grond.
2. Le toit-jardin: balkons en dakterrassen vormen de overgang tussen binnen en buiten.
3. Le plan libre: een vrij in te delen plattegrond zonder dragende binnenmuren dankzij skeletbouw.
4. La façade libre: ook de gevels bestaan niet uit dragende muren, ze vormen een soort 'gordijn'.
5. La fenêtre en longeur: horizontale ramen, liefst over de hele lengte van de gevel.

Met name de niet-dragende gevels zijn duidelijk terug te vinden in het ontwerp van de Paaskerk.

2.3 Landschappelijk ontwerp van de wijk 'Keizer Karelpark'

Context: de uitbreiding van Amsterdam
De historische basis voor de groei van Amsterdam en de omliggende regio werd gelegd tussen de 15e en 17e eeuw, toen de stad door de val van Antwerpen uitgroeide tot de belangrijkste stapelmarkt ter wereld. Deze enorme economische bloei zorgde voor een explosieve bevolkingsgroei, waardoor Amsterdam vanaf 1585 binnen een eeuw tijd viermaal moest uitbreiden. De eerste stadsuitbreiding vond volledig plaats op het grondgebied van de toenmalige ambachtsheerlijkheid Nieuwer-Amstel. Omdat Amsterdam hier sinds 1529 eigenaar van was, vormde de annexatie geen groot probleem, hoewel Amsterdam hiermee wel de onderhoudsplicht voor de opgenomen dijken en wegen overnam.[4]

De gemeente Nieuwer-Amstel, die pas in 1964 werd omgedoopt tot de gemeente Amstelveen, profileerde zich sinds de jaren '20 als groene gemeente, nadat in 1921 een groot noordelijk deel van Amstelveen werd geannexeerd door Amsterdam. Amstelveen toonde zich als een aantrekkelijke woonomgeving in het groen, voor de welgestelde Amsterdammers. Dat uitte zich niet alleen in de ruimtelijk opgezette woonwijken, maar ook in de brede lanen, het vele openbaar groen met waterpartijen en in de vele openbare parken die Amstelveen rijk is.

Landschapsarchitect C.P Broerse
De in Serooskerke geboren tuin- en landschapsarchitect C.P. Broerse (1903-1995) werd in 1927 door de gemeente Amstelveen aangesteld als tuinbaas voor het Wandelpark, op aanraden van de bekende tuinarchitect D.F.Tersteeg, die het park ontwierp. Bij de

[3] https://www.chapelle-lecorbusier-ronchamp.com/nl/hun-werk-op-de-heuvel/
[4] https://historischamstelveen.nl/images/1993_043_p_00-41.pdf

gemeente Amstelveen werd hij in 1931 directeur van de nieuwgevormde gemeentelijke Plantsoendienst. Broerse was nationaal actief; zo adviseerde hij bij landelijke projecten, zoals de de inrichting van de Floriade te Rotterdam, de herinrichting van het landgoed Drakenstein van de toenmalige prinses Beatrix, de beplanting rond het Evoluon te Eindhoven en de inrichting van de nieuwe Hortus Botanicus van de Vrije Universiteit te Amsterdam. Ook doceerde hij aan diverse academies en hielp hij na de Tweede Wereldoorlog bij de herbeplanting van zijn geboorte-eiland Walcheren waar door inundatie met zout water in 1944 nagenoeg alle bomen en heesters geveld waren.[5]

´Ruimte, lucht, wolken, perspectief moeten een spel spelen met bomen en beplanting.´

´In de nieuwe stadsuitbreidingen is elke groene ruimte van groot belang.´

´De chaos ligt dicht bij de kosmos: hoofdlijnen en details moeten in evenwicht zijn: veel variatie is daarbij voorwaarde.´

´Symmetrie en rechtlijnigheid dienen regelmatig onderbroken te worden.´

Citaten van C.P. Broerse

2.3.1 Ontwerpvisie Keizer Karelpark

Het Keizer Karelpark is een wijk in het destijds snelgroeiende Nieuwer-Amstel (het huidige Amstelveen), gelegen ten zuiden van het stadshart en de A9. De bouw van de wijk begon rond 1960 op basis van een totaalplan van stedenbouwkundig ingenieur Willem Bron en C.P. Broerse. Zij werkten hierin nauw samen aan de invulling van het openbaar groen, waarmee de basis werd gelegd voor het concept 'Stad in het Groen'.

Hoewel het oorspronkelijke plan voorzag in een ringweg die de wijk met het centrum zou verbinden, werd dit doorbroken door het doortrekken van de Van der Hooplaan, die de wijk in tweeën splitste. Door een combinatie van deze verkeersader, versnipperde grondverwerving en hoge tijdsdruk week de uiteindelijke realisatie sterk af van het oorspronkelijke idee. Hierdoor veranderde de wijk in een lappendeken van diverse buurtjes en bouwstijlen.[6]

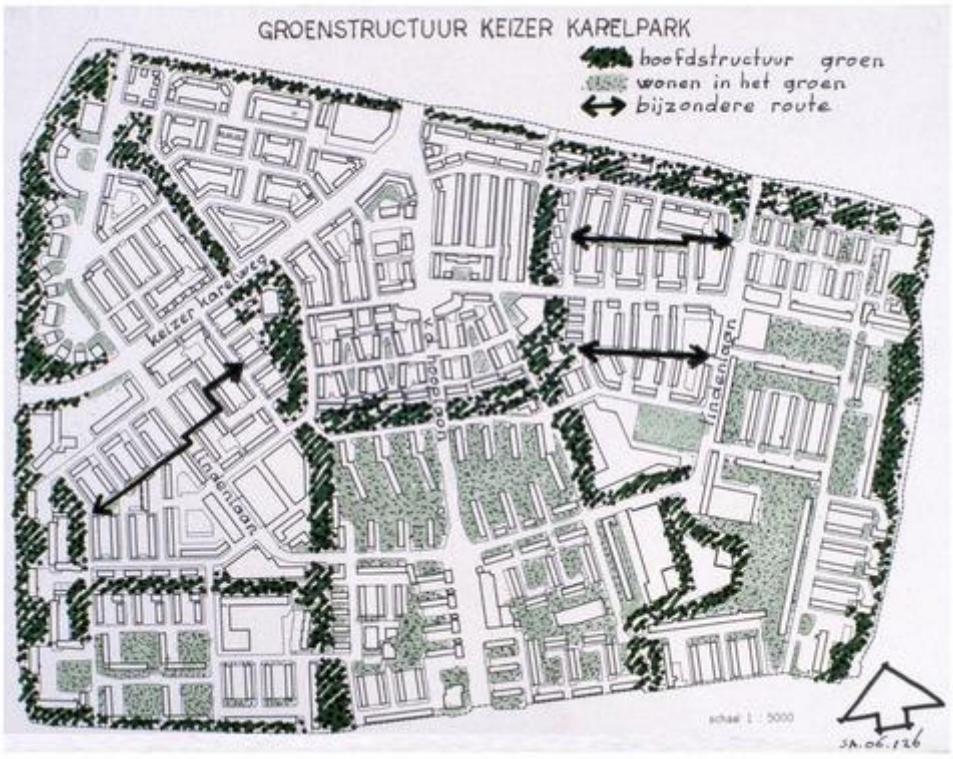
Volgens recent onderzoek van de Historische Vereniging Amstelveen in het tijdschrift *Amstel Mare* (juni 2026) herbergt deze specifieke wijk een uitzonderlijk compleet en herkenbaar ensemble van Broerses vernieuwende groenvisie, wat het een kernvoorbeeld van naoorlogse landschapsarchitectuur met een hoge, maar vaak onbekende cultuurhistorische waarde maakt. Broerse ontwierp het groen hier niet als losse plantsoenen, maar als een dragend, samenhangend landschap voor de stedenbouw, gekenmerkt door een ruime opzet, noord-zuidvijvers en groenzones die doorlopen tot aan de voordeuren. Bovendien introduceerde hij hier als een van de eersten in Nederland wild heemgroen (inheemse planten) in een woonwijk.[7]

---

[5] https://historischamstelveen.nl/images/1993_043_p_00-41.pdf
[6] Amstel Mare nr. 141, mei 2026, Historische vereniging Amstelveen, p.28 & https://www.mijnamstelveen.nl/bescherm-het-broerse-groen/
[7] https://www.mijnamstelveen.nl/bescherm-het-broerse-groen/

Ontwerptekening Keizer Karelpark 1951-1959. Waterstructuren zijn ingetekend, de rode cirkel is het gebied waar het Augustinus park zal komen.

Tekening met samenhangende groene zones in het Keizer Karelpark 1975 Beeldbank Gemeente Amstelveen

2.3.2 Het Augustinuspark

Landschapsarchitect Broerse hanteerde in het Augustinuspark het ontwerpprincipe van ruimteordening, waarbij hij streefde naar een harmonische omgeving door een minimum aan plantmateriaal te combineren met een maximum aan ruimtelijke werking. Recente publicatie van de Historische Vereniging Amstelveen in het tijdschrift *Amstel Mare* (juni 2026) gaat specifiek over '100 jaar Keizer Karelpark' en besteed in verschillende artikelen in het tijdschrfit aandacht aan het Augustinuspark en de Paaskerk:

Het grootschalige groen van het Augustinuspark is in feite een buurtpark met grote open ruimten. Lange flatgebouwen van Maarten Lutherweg, William Boothlaan en Francisus van Assisi begrenzen deze ruimten. Tuin- en landschapsarchitect Broerde was een ruimte-architect. Zelf verwoordde hij het zo:'De ruimte moet geordend worden", het wil zeggen er moet een uitgewogen, harmonische en aantrekkelijke omgeving ontstaan waar mensen zich thuis kunnen voelen. Dat deed hij met plantmateriaal. Soms had hij daarvan maar weinig nodig. Dat kunnen we hier zien. Midden in de open ruimte ligt de Paaskerk met de voorzijde tegen een kleine heuvel gevleid. Rug- en achterzijde steken ver in het water van de centrale vijver.

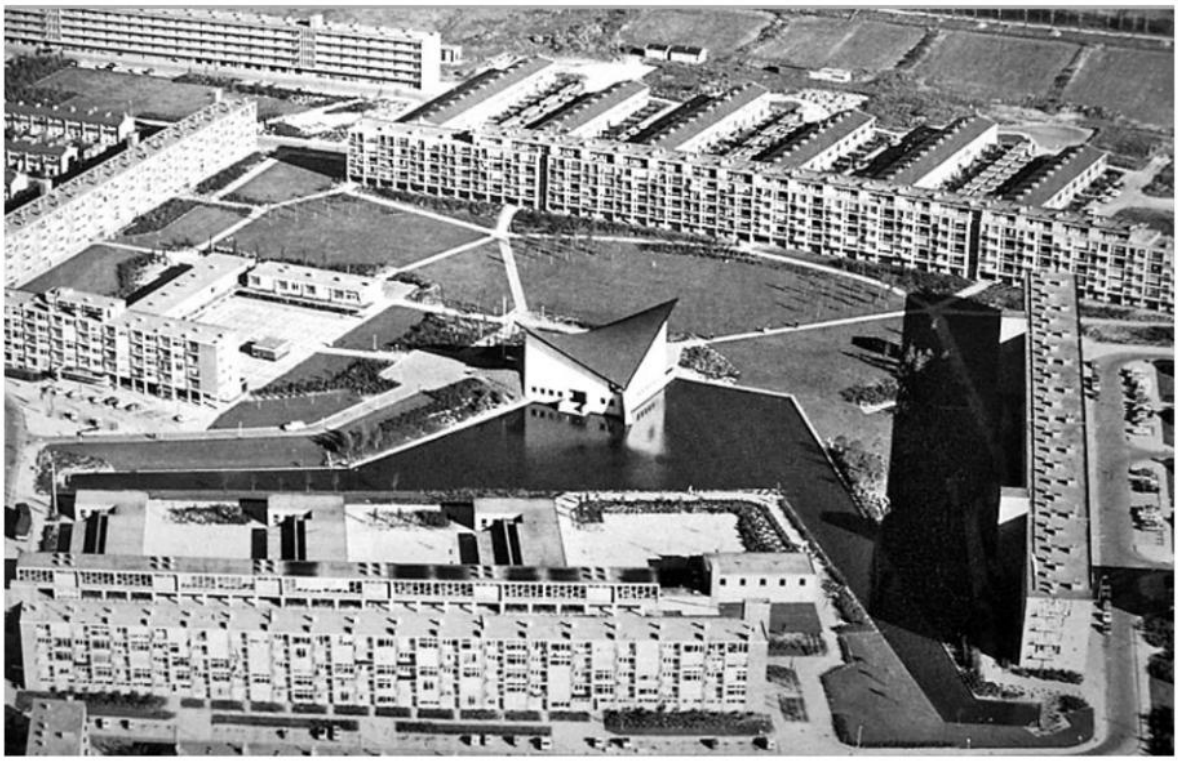
Het kerkgebouw is zo markant den 'ruimte-vullend'dat Broerse dit vooral voor zichzelf wilde laten spreken. Hij beperkte het groen tot lage plantvakken tegen de kerk en zijn directe omgeving. De gevels van de ruimte begrenzende flatgebouwen kregen bescheiden, ondersteunende beplatntingen met op enkele plekken een fors accent met hogere beplanting van onder meer een soiltaire iepen en vleugelnoten. In de centrale, open ruimte kwamen enkele boomgroepen met bomen van de eerste grootte. Dat wil zeggen de hoogst wordende bomen, in dit geval eiken en esdoorns als ruimtelijk tegenwicht van het kerkelijke centrale kernpunt. Aan de oostkant van de vijver ligt het terrein van het voormalig scholencomplex William Boothlaan in afwachting van een andere bestemming. De overgebleven zware bomen van het vroegere groen blijven daarbij hopelijk gespaard.

Het is een fraai voorbeeld dat ontwerper Broerse in staat is geweest met een minimum aan plantenmateriaal een maximum aan resultaat te bereiken. **Door de grote open ruimte zo aan te kleden en in te delen, dus te ordenen, dat een maximum aan ruimtelijke werking ontstond**. Een open ruimte van deze omvang 'als openbaar groen' treffen we allen hier aan, is weinig gekend in onze gemeente en kan dus vreemd overkomen bij latere ontwerpers. Bij hen kan dan de behoefte ontstaan deze 'grote openheid'wat af te zwakken door er méér bomen van de eerste categorie in aan te planten., zoals de nog maar kort geleden geplante witte abelen. Daarmee wordt het eerste ontwerp doorkruist, in feite te niet gedaan. En dat is nu juist niet wat ht werk van Broerse verdient!

Amstel Mare nr141 – 2026 pagina 64 *Gemeentelijk Groen in het Keizer Karelpark* door Hein Koningen

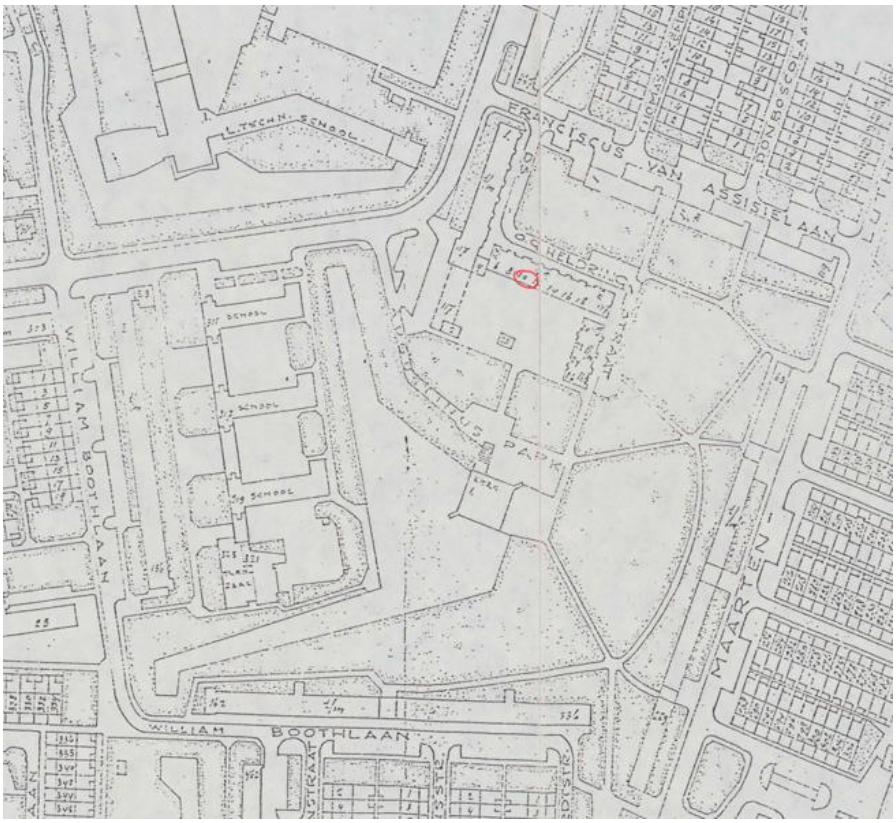
Het kerkgebouw domineert de directe omgeving. Het ligt namelijk op een hoogte en wordt aan twee zijden door water omringd. **Broerse ontwierp het groen rondom de kerk waarbij parkontwerp de vorm van de kerk bewust accentueert**. Door het groen kwamen slingerende paden, zodat de kerk van alle kanten te bereiken is. **Zware boomgroepen en heesters bij de omringende flats verhinderden dat de flats te veel de omgeving van de kerk domineerden.**

Amstel Mare nr. 141, mei 2026, Historische vereniging Amstelveen, p.45 & 48 *(originele bron: Amstelveens Weekblad 1962, mei 1963, AGHA 448-450)*

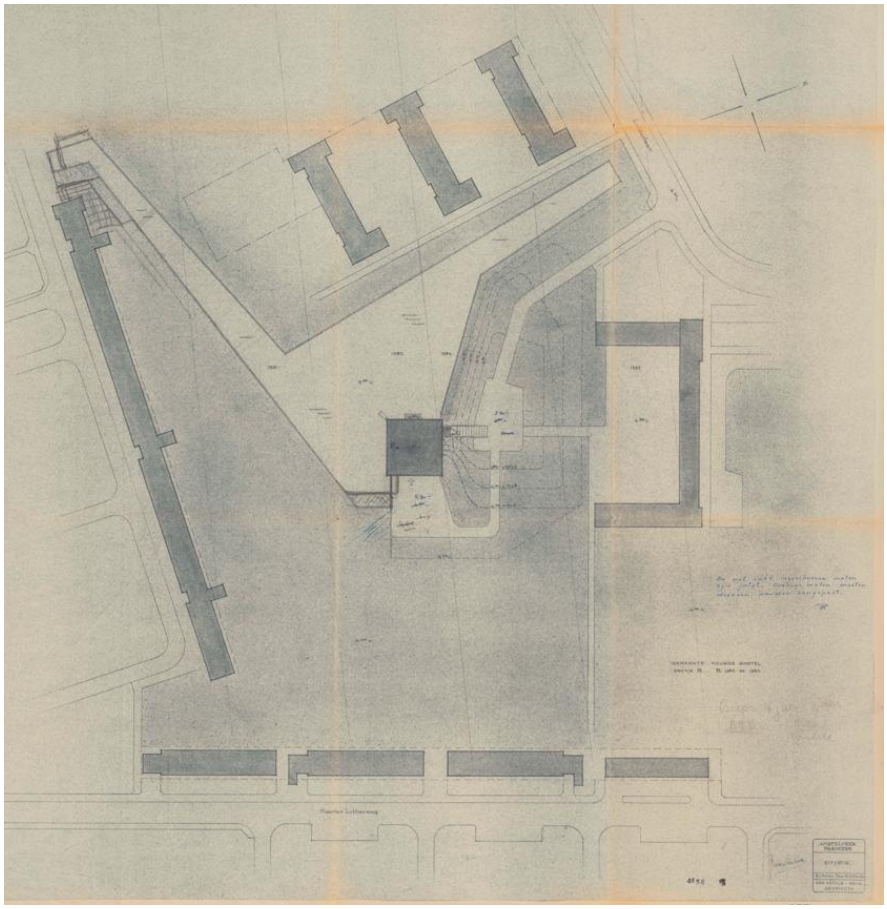

Boven: De Paaskerk gesitueerd in het Augustinuspark in 1965 waarbij de wandelpaden zichtbaar zijn en de jonge boomgroepen/beplanting Amstelveenweb. Onder: Foto van het Augustinuspark uit 1969 uit het fotoarchief van gemeente Amstelveen waar het groenontwerp duidelijk zichtbaar is.

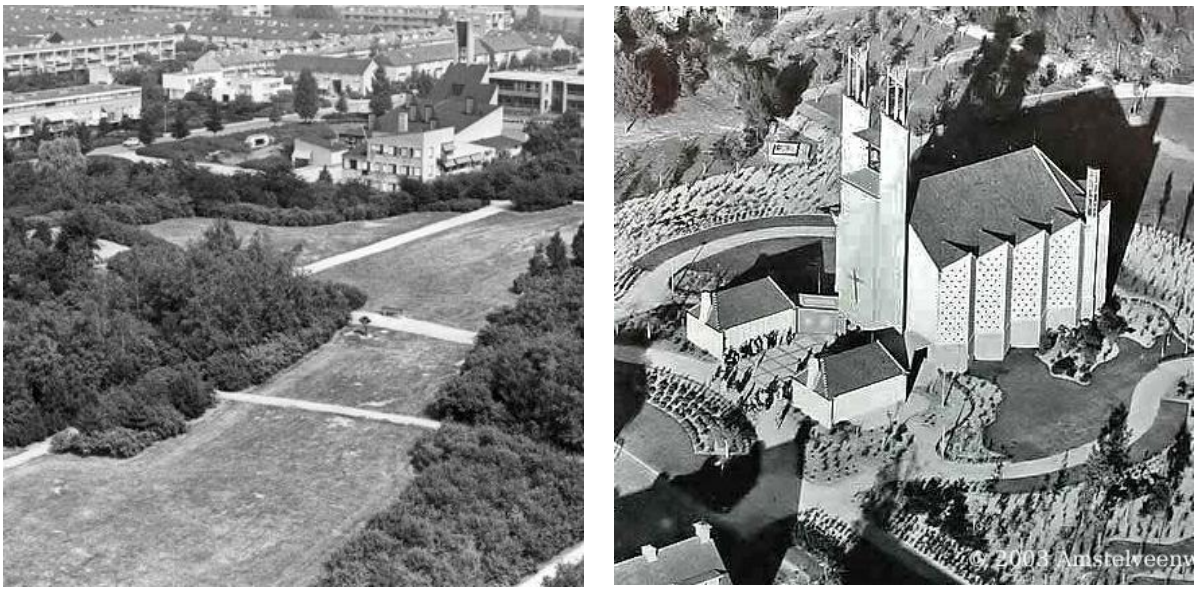
Bouwtekening situering Paaskerk in Augustinuspark 1992.

De Paaskerk gesitueerd in het Augustinuspark waarop de hoogteverschillen zijn aangegeven (1962).

2.4 Kerken in parkachtige setting: Paaskerk als voorbeeld

De gemeente Nieuwer-Amstel, die pas in 1964 werd omgedoopt tot de gemeente Amstelveen, profileerde zich sinds de jaren '20 als groene gemeente, nadat in 1921 een groot noordelijk deel van Amstelveen werd geannexeerd door Amsterdam. Amstelveen toonde zich als een aantrekkelijke woonomgeving in het groen, voor de welgestelde Amsterdammers. Dat uitte zich niet alleen in de ruimtelijk opgezette woonwijken, maar ook in de brede lanen, het vele openbaar groen met waterpartijen en in de vele openbare parken die Amstelveen rijk is. De kerken die centraal in de woonwijken gelegen zijn, hebben een markante positie gekregen binnen het stedenbouwkundig plan: op stedenbouwkundige zicht-locaties en veelal binnen een parkachtige setting. Meest kenmerkende voorbeelden hiervan zijn de Paaskerk, de Kruiskerk, de Titus Brandsmakerk en de Bankraskerk.

Titus Brandsmakerk 1971 (links) en Kruiskerk 1951 (rechts). Bronnen: Beeldbank Gemeente Amstelveen en Amstelveenweb.com.

De situering van de Paaskerk in het Augustinuspark is een typerend voorbeeld van de bredere stadsontwikkeling van gemeente Amstelveen. De Kerkenvisie van de gemeente zegt hier het volgende over: "Kenmerkend voor de Amstelveense kerken is dat zij voor het overgrote deel, stedenbouwkundig zeer fraai zijn gesitueerd, overwegend in een park-achtige setting. Dit geldt met name voor de kerken gebouwd in de uitbreidingswijken, waaraan een stedenbouwkundig plan ten grondslag lag." De centrale situering van kerken in de stedenbouwkundige ruimte weerspiegelt de theologische verschuiving binnen de protestantse kerken na de Tweede Wereldoorlog. In plaats van een naar binnen gekeerd instituut, wilde de kerk zich openstellen en presenteren als onderdeel van de moderne samenleving. De situering en het ontwerp van de Paaskerk in het Augustinuspark illustreert deze veranderende opvatting. De benedenverdieping van het gebouw biedt vellerlei mogelijkheden voor verscheidene activiteiten voor de hervormde wijkgemeente

en hobbyclubs. Er werd in de jaren '60 en '70 veel clubwerk gedaan ook samen met het katholieke jeugdwerk en hiermee werden veel jongeren bereikt. [8]

Paaskerk in het midden van het Augustinuspark boven 1969 en onder 1991, foto van KLM Aerofoto. Beeldbank Gemeente Amstelveen.

De vrije ligging en het ontbreken van een traditionele kerktoren maakten het gebouw laagdrempelig en uitnodigend. Omdat het gebouw vrij in het park ligt, heeft het geen duidelijke 'achterkant'. Elke gevel is ontworpen in relatie tot de specifieke zone van het park en het water. De zuidgevel spiegelt bijvoorbeeld volledig in de vijver, terwijl de

[8] Amstel Mare nr. 141, mei 2026, Historische vereniging Amstelveen, p. 48.

noordgevel via een buitentrap de verbinding legt met het park en de wijk.Hoewel de kerk geen traditionele hoge toren heeft, dwingt de stedenbouwkundige situering toch de status van baken af. Door de vrije ligging in het lagergelegen park en de weerspiegeling in de vijver, valt het opvallende witte, zwevende schaaldak al van grote afstand op.[9]

Broerse het park heel bewust ingericht om de Paaskerk als het centrale middelpunt voor zichzelf te laten spreken. Hierin gebruikte hij boomgroepen om de ruimtelijke balans van de Paaskerk als centraal punt en de omringende flatgebouwen te behouden.

Boven: Paaskerk 1964 Onder: Paaskerk in 1976. Beeldbank Gemeente Amstelveen

[9] CATEGORIAAL ONDERZOEK WEDEROPBOUW 1940-1965, Michiel Kruidenier, 2006

Voormalige bebouwing Augustinuspark

2e Montessorischool aan de Lindenlaan nr. 513 foto uit 1990 de school is inmiddels gesloopt
Beeldbank Gemeente Amstelveen.

Op de voorgrond de vijver bij de Paaskerk. In het midden de Technische School Amstelveen langs de Lindenlaan, aan de Hortensialaan nr. 1 gesloopt in 2006 en links de Vrije school Parcival en de 2de Montessorischool aan de Lindenlaan nr. 315. Rechts winkelcentrum Augustinuspark. Op de achtergrond Meanderflats. Links de schoorsteen van de Technische School Amstelveen. Uiterst links in de verte de St. Annakerk. Foto in noordwestelijke richting vanaf de flat aan de William Boothlaan. 1967
Beeldbank Amstelveen.nl

Augustinuspark, winkelcentrum en galerijflats jaren zestig

Zicht op de Paaskerk, de winkelstrip en galerijflats, datum onbekend, Bron Amstelveenz.nl

Boven: Winkelcentrum Augustinuspark met woningen boven de winkels. Het ligt naast de Paaskerk. Foto in noordelijke richting. 1965 Links: Binnenplein van winkelcentrum Augustinuspark met woningen boven de winkels. Foto in zuidoostelijke richting. 1967 Onder: de lage flats aan de Maarten Lutherweg nrs. 87 t/m 289 daarachter de hoge flat nrs. 353 t/m 507. Rechts William Boothlaan nrs. 184 t/m 336. Foto in zuidoostelijke richting vanaf de oostkant van de Paaskerk 1969. Beeldbank Amstelveen.nl

Augustinuspark jaren tachtig en negentig

De wijk Keizer Karelpark rondom het Augustinuspark. Onder de flats aan de Maarten Lutherweg. Links deel van de Paaskerk en de Technische School langs de Lindenlaan. In het midden winkelcentrum Augustinuspark met rondom links daarvan lage flats langs de Lindenlaan en flats aan de Franciscus van Assisielaan. Op de achtergrond de hoge Meander flats. Foto in noordelijke richting. 1980. beeldbank Amstelveen.nl

Het Augustinuspark in de we wijk Keizer Karelpark. Op de voorgrond flatgebouw aan de Maarten Lutherweg. Links deel van flatgebouw aan de William Boothlaan. In het midden De Paaskerk en het winkelcentrum Augustinuspark. Deel van het flatgebouw aan de Franciscus van Assisiélaan. De gele bus rijdt op de Lindenlaan langs de flats aan de Ds. O.G. Heldringstraat en Lindenlaan. In het midden v.l.n.r. Vrije school Parcival en Montessorischool aan de Lindenlaan nr. 513 en de Technische school Amstelveen aan de Hortensialaan. Links de luchttoren van de Hellingbaanflat aan de Benderslaan. Op de verre achtergrond v.l.n.r. het raadhuis, de Dorpskerk, KLM hoofkantoor, St. Annakerk en twee torenflats aan de Meander. Foto in noordwestelijke richting vanaf de hoge flat aan de Maarten Lutherweg. 1990 .Beeldbank Amstelveen.nl

3 KERNKWALITEITEN

In dit hoofdstuk zijn de kernkwaliteiten gebaseerd op de cultuurhistorische waarden, zoals beschreven in hoofdstuk 2, uiteengezet.

De kernkwaliteiten omschrijven de unieke cultuurhistorische waarden van de Paaskerk en de omgeving. De kernkwaliteiten zijn vastgesteld aan de hand van vijf waarderingscriteria: architectonische en bouwtechnische innovatie, stedenbouwkundige en landschappelijke waarde, cultuurhistorische en functionele waarde, kunsthistorische en interieurwaarde, gaafheid herkenbaarheid en ensemblewaarde.

Architectonische en bouwtechnische innovatie
1. Unieke dakconstructie
2. Geavanceerde dragende constructie
3. Inspiratie Le Corbusier
4. Karakteristieke lichtinval

Stedenbouwkundige en landschappelijke waarde
5. Symbolische eiland-situering
6. Contrastrijk landmark
7. Vernieuwende stedenbouwkundige gedachte
8. Ruimtelijke werking van het groenontwerp Augustinuspark

Cultuurhistorische en functionele waarde
9. Typologie van de 'verdiepingskerk'
10. Maatschappelijk functie

Kunsthistorische en interieurwaarde
11. Monumentaal glas-in-betonvenster
12. Rijk materiaalgebruik in het interieur
13. Oorspronkelijk meubilair

Gaafheid, herkenbaarheid en ensemblewaarde
14. Hoge mate van authenticiteit
15. Continuïteit van functie
16. Baken van de omgeving

Architectonische en bouwtechnische innovatie

1. Unieke dakconstructie
   Een opvallend houten hyppar-schaaldak (een hyperbolische paraboloïde) dat diagonaal is geaccentueerd, met twee hoge en twee lage hoeken.
2. Geavanceerde dragende constructie
   Het dak rust volledig op twee betonnen steunberen, waardoor de bakstenen gevels zelf niet-dragend zijn.
3. Inspiratie Le Corbusier
   Een hoogwaardig en zorgvuldig gedetailleerd ontwerp van architect Van Asbeck, direct geïnspireerd op het werk van Le Corbusier, met name zijn ontwerp voor de *Chapelle Notre-Dame du Haut* in Ronchamp, Frankrijk uit 1955.
4. Karakteristieke lichtinval
   Een horizontale rondgaande glasstrook tussen het dak en de wanden, gecombineerd met kleine vensters met gekleurd glas aan alle zijden en glasopeningen in de hoeken.

Stedenbouwkundige en landschappelijke waarde

5. Symbolische eiland-situering
   De kerk ligt vrijstaand en is voor de helft gebouwd in een grote vijverpartij binnen de groenzone van het Augustinuspark.

6. Contrastrijk landmark
   Het gebouw fungeert als een herkenbaar baken (landmark) in het midden van grootschalige stedelijke uitbreiding en omliggende flatgebouwen.
7. Vernieuwende stedenbouwkundige gedachte
   Een representatief voorbeeld van de naoorlogse visie waarbij protestantse wijkgemeenten bewust een prominente en vrijliggende plek in het groen kregen.
8. Ruimtelijke werking groenontwerp Augustinuspark
   C.P. Broerse heeft het Augustinuspark bewust ingericht met als hoofdzaak de Paaskerk als ruimtelijk baken tot uiting te laten komen. Hij ontwierp het groen rondom de kerk waarbij parkontwerp de vorm van de kerk bewust accentueert. Door het groen kwamen slingerende paden, zodat de kerk van alle kanten te bereiken is. Zware boomgroepen en heesters bij de omringende flats verhinderden dat de flats te veel de omgeving van de kerk domineerden. Het groen werd bewust ingezet om deze ruimtelijke werking te benadrukken.

Cultuurhistorische en functionele waarde

5. Typologie van de 'verdiepingskerk'
   Een vernieuwend naoorlogs gebouwtype waarbij de nevenruimtes in het souterrain liggen en de kerkzaal zich op de verdieping bevindt.
6. Maatschappelijk functie
   De indeling weerspiegelt de verandering binnen de naoorlogse protestantse kerk, waarbij het gebouw de hele week door werd gebruikt voor diverse wijkactiviteiten (zoals een jeugdkerk, hobbyruimte en vergaderruimtes). De kerk is gebouwd als wijkkerk en heeft hierdoor een hoge functionele waarde.

Kunsthistorische en interieurwaarde

7. Monumentaal glas-in-betonvenster
   Een abstract, kleurrijk kunstwerk uit 1963 van Jan Meine Jansen in de wand achter het liturgisch centrum, met een symbolische voorstelling (kruisen en vlammen) die verwijst naar Goede Vrijdag en Pinksteren.
8. Rijk materiaalgebruik in het interieur
   Een plafond van Californian redwood, wanden van wit pleisterwerk en een vloer van grindtegels.
9. Oorspronkelijk meubilair
   Behoud van zeldzame interieurstukken ontworpen door N.V. ’s Gravenhaagse Meubelfabriek, waaronder de preekstoel (hout, glas en staal) en een massief natuurstenen doopvont.

Gaafheid, herkenbaarheid en ensemblewaarde

10. Hoge mate van authenticiteit
    Zowel het exterieur, de hoofdconstructie met het schaaldak, als de functionele indeling (boven kerkzaal, beneden nevenruimtes) zijn in zeer gave staat behouden.
11. Continuïteit van functie
    Het gebouw is nog altijd direct herkenbaar als kerk en functioneert nog steeds binnen de Protestantse Kerk in Nederland (PKN).
12. Baken van de omgeving
    De kerk ligt op een hoogte en wordt aan twee zijden door water omringd. De stedenbouwkundige opzet en de groenaanleg van het omringende Augustinuspark verkeren grotendeels in ongeschonden staat, wat de ensemblewaarde versterkt.

Paaskerk situering en detaillering. Bronnen: Beeldbank Gemeente Amstelveen, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Tripadvisor, Amstelveenweb.com, Blauwman en Hollandluchtfoto.

4 RUIMTELIJKE UITGANGSPUNTEN

In dit hoofdstuk formuleren wij de ruimtelijke uitgangspunten voor de omgeving van het monument.

Deze uitgangspunten zijn specifiek toegepast op de omgeving van de Paaskerk in relatie met de cultuurhistorische kernkwaliteiten opgesteld in hoofdstuk drie. Ze vormen een leidraad voor de toekomstige ontwikkelingen, en geven aan hoe er voldoende rekening gehouden kan worden met de kernkwaliteiten en de omgeving van het monument. De uitgangspunten worden aangegeven in tekst met daaronder voorstellen voor visualisaties waarmee ze beeldend gemaakt kunnen worden.

Ruimtelijke Uitgangspunten

- Open overgangszone
- Orientatie en ruimtelijke werking groen
- De kerk als ruimtelijk baken
- Menselijke maat met 'Open stad' principe
- Harmonieus materiaalgebruik
- Maatschappelijke functie van de Paaskerk
- Architectonische ontwerpelementen (ter inspiratie)

Open overgangszones

De benadering van de Paaskerk door het Augustinuspark moet als groene, langzame overgangszone behouden blijven. De open omgeving rond de Paaskerk is van belang om het gebouw als symbolisch eiland in de zee van groen, begrensd door de galerijflats te kunnen blijven ervaren. De overgangen tussen de Paaskerk en het park mag geen harde begrenzing hebben. Het karakter moet open en laagdrempelig blijven.

- Kaart met aangegeven huidige grenzen (flatgebouwen, padenstructuur, etc. + in kleur aangegeven hoe hard deze grenzen zijn en nieuwe grenzen in relatie tot het ontwerpplan).
- Plattegrond van de Paaskerk in context met het park waarin overgangszones zichtbaar zijn.
- Aanzicht van de Paaskerk door het Augustinuspark en de nieuwbouwflat om te benadrukken of de overgang nu zacht of hard is uitgevoerd.

Oriëntatie en ruimtelijke werking groen

De Paaskerk ligt vrijstaand in de kern van het Augustinuspark. De ruimtelijke werking van de kerk in haar omgeving is een belangrijk ontwerpuitgangspunt van Broerse geweest. en zorgt ervoor dat de kerk ruimtelijke relaties heeft met alle parkzones. Doordat de kerk vrij ligt in het park, heeft het geen duidelijk 'achterkant'. Alle gevelzones dienen in ruimtelijke relatie te blijven met hun specifieke parkzone. Bij een toekomstige ruimtelijk ingreep moet gekeken worden naar het effect van de ontwikkeling op de ruimtelijke werking van noordoostelijke gevel van de Paaskerk met zijn parkzone. De Paaskerk dient in ruimtelijke balans te zijn met zijn omgeving. Het originele parkontwerp is erop gericht dat de Paaskerk als baken centraal staat en de de omringende flats de omgeving van de kerk niet te veel domineren. Broerse versterkte deze visie door middel van bewust keuzes voor groeninvulling als ruimtelijk tegenwicht. Bij toekomstige ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de ruimtelijke werking tussen de Paaskerk en haar omgeving.

De Paaskerk ligt vrijstaand in de kern van het Augustinuspark. De alzijdige oriëntatie van de kerk in combinatie met het groen zorgt voor ruimtelijke werking met alle parkzones.

- Plattegrond met alle gevelzones + parkzones en kenmerkende onderdelen.
- Plattegrond van noordoostelijke zijde van gevel in relatie met de directe omgeving. Verschil aanduiding tussen oude situatie en nieuwe situatie gevel met directe omgeving.
- Aanzicht met Paaskerk, flatgebouwen + nieuwe optopping en groenontwerp met groenclusters in hoogtes om de huidige ruimtelijke werking inzichtelijk te maken.

NB Uit de ontwerpvisie van de landschapsarchitect, die bij de eerste versie van het rapport nog ontbrak, komt naar voren dat de Paaskerk als centraal middelpunt in het parkontwerp prioriteit heeft. Dit verschuift de focus van de directe relatie tussen de flatgebouwen en de Paaskerk, naar de ruimtelijke werking en de balans van de Paaskerk met zijn omgeving.

De kerk als ruimtelijk baken

De Paaskerk heeft geen kenmerkende kerktoren wat in de meeste gevallen de visuele baken vormt. Het unieke hyppar-schaaldak is een contrastrijk landmark. Het dak is diagonaal geaccentueerd, met twee hoge en twee lage hoeken. De Paaskerk is bewust als visueel baken ontworpen vanuit het ontwerp van architect Van Asbeck en versterkt door het parkontwerp van C.P. Broerse. De open ruimte staat hierin centraal en er zijn bewuste keuzes gemaakt bij de invulling en positonering van het groen, zodat de omringende flats de omgeving van de kerk niet te veel domineren.

- Doorsnede gehele ensemble met benadrukking ligging kerk + vijver en hoogteverschil met de omgeving, focus op het zichtbare baken in de groene omgeving en de balans met de omringende flatgebouwen. Aandachtspunten zijn afstand, openheid en ruimtelijke werking van het groen.
- Hyperbolische paraboloïde met hoge en lage punten intekenen.

Menselijke maat en ‘Open Stad’ principe

De nieuwe optopping moet het ontwerpprincipe van de menselijke maat respecteren. Het mag niet onnodig kolossaal of overweldigend zijn in relatie tot de Paaskerk. Denk hierbij

aan kleinschaligheid en zicht op groen. De Paaskerk dient het centrale, karakteristiek baken te blijven in het Augustinuspark.

- Tekening met Paaskerk als centraal punt en omringende flatgebouwen met de nieuwbouw ingetekend om de menselijke maat te benadrukken.

Harmonieus materiaalgebruik

Toekomstige aanpassingen in het gebied van het monument moeten aansluiten bij het lichte, natuurlijke karakter van het bestaande ensemble.

- Tekening met materiaalvoorbeelden vanuit de cultuurhistorische waarden uit de ontwerpprincipes voor de Paaskerk.

Maatschappelijke functie van de Paaskerk

De inrichting van de directe omgeving moet passen bij de sterke maatschappelijk functie van de kerk zodat het functie als wijkkerk kan versterken.

- Kaart met kerk als maatschappelijk hart en nieuwe maatschappelijk functies van de nieuwbouw ingetekend als icoontjes.

Ansichtkaart van de Paaskerk uit de jaren ’60 toen de galerijflats in aanbouw waren. Bron Reliwiki,

Architectonische ontwerpelementen

Het ontwerp van architect Van Asbeck is direct geïnspireerd op het werk van Le Corbusier. Een aantal kenmerkende onderdelen zoals het opvallend houten hyppar-schaaldak (een hyperbolische paraboloïde) dat diagonaal is geaccentueerd, met twee hoge en twee lage hoeken. Daarnaast rust het dak volledig om twee betonnen steunberen, waardoor de bakstenen gevels niet-dragend zijn. Direct onder het dak is een horizontale raampartij aangebracht dat de suggestie doet van een ‘zwevend’ dak. Deze ontwerpprincipes sluiten aan op de ontwerpprincipes van Le Corbusier: La façade libre en La fenêtre en longeur.

- Inspiratie voor ontwerp, constructie en materialisatie van optopping.
    - Vorm: hyperbolische paraboloïde
    - Constructie: ‘zwevende’ horizontale doorzichtige laag
    - Materialisatie: beton, baksteen, glas-in-beton
    - Referenties naar de vormentaal van de Paaskerk in het nieuwe ontwerp

5 CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek is het aannemelijk dat de voorgenomen ontwikkeling geen onevenredige impact op de omgeving van het monument hoeft te hebben, indien de ruimtelijke uitgangspunten gehanteerd worden bij de verdere planontwikkeling.

Door het uitwerken van de voorgestelde visualisaties in volgende ontwerpfasen kan de draagkracht van het Augustinuspark, met de bijzondere positie van de Paaskerk hierbinnen, gemonitord worden. De uitgangspunten kunnen bij toekomstige ontwikkelingen getoetst worden en zo kan de impact van ontwikkelingen op de omgeving van het monument inzichtelijk worden gemaakt.

Visuele en ruimtelijke impact

De voorgenomen ontwikkeling heeft visuele en ruimtelijke impact op de omgeving van het monument.

De planvorming gaat uit van vergelijkbare contouren van het originele ontwerp en de oorspronkelijke situatie. Doordat het bebouwde oppervlakte in het park niet toeneemt kan de Paaskerk haar symbolische eiland-situering als baken van het Augstinuspark behouden. De afstand van omliggende bebouwing en de openheid van het park bepalen in grote mate het laadvermogen van het park.

De openheid van het park is door de tijd heen ingeboet door de toevoeging en uitgroei van bomen en bossages aan het oorspronkelijke parkontwerp. Belangrijk voor toekomstige ontwikkeling is dat de alzijdige oriëntatie van de kerk naar de omgeving niet wordt ingeperkt zodat de ruimtelijke werking van de kerk in haar omgeving kan doorwerken. Door de voorgenomen optopping van de bebouwing wordt de omarming van de Paaskerk door de nieuwbouwzijde steviger dan aan de andere zijden van het park. De gewenste hoogte van de nieuwbouw en optopping op bestaande bouw zorgt ervoor dat het ruimtelijke evenwicht opnieuw moet worden gevonden.

Omdat de Paaskerk bewust als visueel baken ontworpen is vanuit het ontwerp van architect Van Asbeck en versterkt door het parkontwerp van C.P. Broerse ligt de uitdaging bij het behouden en/of versterken van de ruimtelijk visuele werking van de kerk als centraal baken van het Augustinuspark. Voor de nieuwe ontwikkeling is dan ook een zorgvuldige landschappelijke inpassing nodig zodat het groen tegenwicht kan (blijven) bieden aan de omringende bebouwing.

Door de ruimtelijke uitgangspunten ‘open overgangszone’, ‘oriëntatie en ruimtelijke werking groen’ en ‘kerk als ruimtelijke baken’ toe te passen kan een nieuw plan recht blijven doen aan de ontwerpprincipes van Van Asbeck en Broerse. Op deze manier kan geborgd worden dat de voorgenomen ontwikkeling geen onevenredige afbreuk te doen aan de omgeving van de Paaskerk als zichtbaar ruimtelijk baken van het Augustinuspark.

Functionele impact

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen nadelige functionele impact op het monument. De Paaskerk wordt niet belemmert in zijn functie en bereikbaarheid. De nieuwe ontwikkeling zou er zelfs voor kunnen zorgen dat de kerkgemeenschap kan groeien door de komst van nieuwe bewoners, waardoor het toekomstperspectief van de geloofsgemeenschap wordt versterkt. Het rijksmonument heeft zo meer kans om langer in gebruik te blijven als kerk voor de wijk.

Aanzicht Paaskerk, entree is zichtbaar, foto locatiebezoek 4 juni 2026.

BRONNENLIJST

Onderstaand overzicht toont de geraadpleegde bronnen en literatuur die gebruikt zijn bij de totstandkoming van dit onderzoek. Wij maken hierin een onderscheidt tussen website, documenten en afbeeldingen.

- Monumenten van de prille welvaartsstaat Selectievoorstel Beschermingsprogramma Wederopbouw 1959 - 1965 Adviesaanvraag door de minister van OCW aan de Raad voor Cultuur 2013, p.8 https://www.dewitteraaf.be/artikel/post-war-reconstruction-the-netherlands-1945-1965/

- Gemeente Amstelveen. (2021, augustus). *Kerkenvisie Amstelveen*. Urbanusparochie Nes aan de Amstel.

- CATEGORIAAL ONDERZOEK WEDEROPBOUW 1940-1965, Michiel Kruidenier, 2006 https://www.cultureelerfgoed.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2006/01/01/kerken-categoriaal-onderzoek-wederopbouw-1940-1965/kerken.pdf

- Augustinuspark Bespreking Stadsbouwmeester, 2026, SVP

- Reliwiki https://reliwiki.nl/index.php/Bestand:1-Aerdenhout_nh_kerk_-_1958.jpg

- Bron: 30697, Archief van de Gemeente Nieuwer-Amstel (Amstelveen); Dienst Gemeentewerken ontwerptekening Keizer Karelpark

- Amstel Mare nr. 141, mei 2026, Historische vereniging Amstelveen

- Website Amstelveenz.nl
- Amstelveenweb.nl
- Beeldbank Historisch Amstelveen: beeldbank.amstelveen.nl

NOTEN

1. Monumentenregister (532146), Paaskerk Augustinuspark 1, Amstelveen. https://kennis.cultureelerfgoed.nl/index.php/Monumenten/532146#introductie
2. Redengevende omschrijving van de Paaskerk van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, bron: https://kennis.cultureelerfgoed.nl/index.php/Monumenten/532146
3. https://www.chapelle-lecorbusier-ronchamp.com/nl/hun-werk-op-de-heuvel/
4. Kerkenvisie Amstelveen, gemeente Amstelveen, 2021, p.27
5. CATEGORIAAL ONDERZOEK WEDEROPBOUW 1940-1965, Michiel Kruidenier, 2006